

ONE THOUSAND YEARS OLD RIVER BASIN WILL DRY
by E. Akyildiz

Cumhuriyet, 6.3.85
p.12

Diversion tunnels of the Ataturk Dam are about to be completed. When tunnels are completed toward the end of this year, Euphrates will change its thousand year old basin and start flowing through tunnels. Then the construction of the main dam behind which a 817 km-square dam lake will be formed will start.

The construction works have already changed both the social and economic life in nearby towns. These changes will of course bring about irreversible social and economic developments some of which are in conflict with the traditional life of the area.

EDALI GELİN — Fırat, bugün kendi yatağında, bin yıldır kullandığı yatağında "edali bir gelin" gibi süzüle süzüle akıyor. Yıl sonu geldiğinde yatak değişecek, küçük fotoğrafta görülen tüneller, "yatak" işlevini görecek. (Fotoğraf: CUMHURİYET)

Bin yıllık yatak kuruyacak

"Derivasyon tünelleri" bitecek, Fırat yıl sonunda yatak değiştirecek

ERHAN AKYILDIZ

URFA — Kimi zaman, sarp kayalar arasından, gümüş renkli giysileri içinde alımlı, edali bir gelin gibi süzüle süzüle akan, kimi zaman da kabına sığmayan bir babayiğit gibi çevresini yıka yıka, öfkeli öfkeli yol alan Fırat, bu yılın sonunda yatağını değiştirmeye hazırlanıyor...

1981 yılı ekiminde Cumhurbaşkanı Kenan Evren tarafından temeli atılan Atatürk Barajı'nda inşaat, yoğun biçimde sürüyor... Derivasyon tünelleri giriş ağzının açılmasıyla başlayan çalışmalar, hemen hemen bitmek üzere... Bu yılın sonunda tamamlanması beklenen derivasyon tünelleri gerçekleştirildiğinde Fırat Nehri, yüzyıllardır kullandığı yatağını Urfa yakınlarında geçici bir süre için terk edecek. Fırat Nehrinin önünü kesip, 817 kilometre karelik bir alanı kapsayacak olan bir baraj gölünün oluşmasına yol açacak olan asıl barajın inşaatı da bu yatak değiştirmeye olayından sonra başlayacak...

"Derivasyon tünelleri" diye tanımlanan bugünkü çalışmaların amacı Fırat'tan boşalacak ya-

tağı kurutmak... Yatağın kurumasından sonraki işlem ise, kimi zaman azgın, kimi zaman edali edali akan Fırat'ı göğüsleyecek olan baraj duvarını yapmak...

1981 yılında temeli atılıp, 10 yıllık bir inşaat programı ile 1991 yılında 1. ünitesinin devreye girmesi planlanan Atatürk Barajı, daha şimdiden çevreye, büyük bir hareketliliği de birlikte getiriyor...

Gulliver devler ülkesinde

Baraj inşaat bölgesinde gezerek

Temeli 1981 ekiminde atılan Atatürk Barajı'nın inşaat çalışmaları hızla sürüyor.

Bu yılın sonunda bitmesi beklenen "derivasyon tünelleri" ile Fırat nehri geçici bir süre için bin yıllık yatağını terk edecek. Bu yatak kuruyacak, buraya inşaat ve baraj yapılacak. Fırat, bu arada geçici bir yatak edinecek, tünellerden akacak.

ken insan garip duygulara kapılıyor... Çalışan canlılar dışında göze çarpan hemen her şey dev boyutlarda... 700 buhar beygiri gücündeki (D-10) paletli dozerler, 85 tonluk kamyonlar vızır vızır çalışırken, insan kendini ister istemez, "Gulliver'in cüceleri" gibi hissediyor... Daha sonra, insanın doğaya egemen olmasının hoşluğu kaplıyor içini...

Atatürk Barajı inşaatının başlamasıyla birlikte gelen hareketlilik salt, dev boyutlu araç gereçlerde değil... 4 bin dolayında insanın çalıştığı baraj bölgesinde kendiliğinden değişik bir sosyal yaşam da oluşmuş... Barajda ça-

lışan mühendisler, teknik personel ve işçilerin kullanacağı prefabrik konutların yapımı harıl harıl sürüyor...

Atatürk Barajı inşaatında kontrolörlik görevini üstlenen Devlet Su İşleri'nin, bölgede 500 personeli görev yapıyor. Yönetici, mühendis, idari ve teknik personel konumundaki DSİ çalışanları için bugüne dek 56 prefabrik lojman bitirilmiş, 130 tanesi de bitirmek üzere... Bu arada, barajın asıl inşaatını üstlenen Ata İnşaat ile derivasyon tünellerinin yapımını üstlenen Doğu İnşaat'ın da kendi personeli için çok sayıda lojmanın yapımı sürüyor...

Okul sorunu

Bütün bu gelişmeler, yörelin geleneksel yerleşim anlayışının dışında yeni bir yerleşme bölgesinin oluşmasına da yol açmış... Barajda çalışanların, içinde televizyon ve video da bulunan bir gazinoları, bir yüzme havuzları, bir ilkokulları var. Önümüzdeki ders yılı için devreye girmesi beklenen ortaokul binasının inşaatı ise bitmek üzere. Çalışanların lise çağındaki çocukları da servis araçlarıyla 25 kilometre uzaklıktaki Urfa'nın Bozova ilçesine götürülüp getiriliyor...

Baraj bölgesinde yapılan bir başka çalışma da, ağaçlandırma çalışması... DSİ ve Orman Genel Müdürlüğü'nün finanse ettiği ağaçlandırma işleri, sular altında kalacak bölgenin çevresinde yoğun biçimde sürdürülüyor... Bugüne kadar çam türünden 1.5 milyon ağaç dikilmiş bölgeye... Ağaçların büyüüp, baraj gölünün oluşmasından sonraki görünürüyle dışlamak bile güzel geliyor insana...

Malivetler

K, bıçağın ucunda

da estetik ameliyat gerçekleştirildi. Yukarıdaki fotoğraflarda, estetik üliyor.

letik yapılı olmaya önem verenlerin başında 40 yaş grubundaki işadamları ve yöneticiler geliyor.

Kadınlar arasında ise, bundan önce olduğu gibi göğüs büyüme ve küçültme ameliyatları hâlâ çok yaygın. Geçen yıl ABD'de gerçekleştirilen 500 bin dolayındaki estetik ameliyatından 100 binini göğüs büyüme ve küçültme operasyonları oluşturuyordu. Göğüs ameliyatları için yaklaşık 13 bin galon silikon kullanıldı. Uzmanlar, vücutlarına yeni bir form kazandırmak isteyenlerin çoğunluğunun, "vücut teshirinin" yaygın olduğu ABD'nin batı ve güney kıyısında rağbet gördüğünü söylüyorlar.

Newsweek Dergisi'nde yer alan kapak yazısında, sağlık dışı amaçlar için gerçekleştirilen estetik ameliyatlarının ABD'den sonra en yaygın olduğu ülke Japonya. Anglo Sakson görünümüne bürünme modası Japon kadınla-

ile jilme aldığını söylüyor. Almanya 19 hükümeti getiriliyor. ANKARA (Dünya'da hükümetlerin kararlarının katiye'de çekim kum Türklerle işlemlere devrediliyor. Federasyonlarınca hakları tamamlanarak katiye'ye gönderildi. Kümüla ilgili bilgileri bildirdiler. deral Almanya anlaşma gerçekteki Türk mülkleri takdirde, kısmını Türkiye için başvuruyorlar.

Kent-Kur çalışmaları ANKARA Kent-Kur Kooperatifliği'nin planlanan proje çalışmaları. Kent-Kur, Etiler'de 100 hektarlık bir alanı satın alarak, burada bir sosyal konut projesi ile çalışıyor. Kent-Kur, Etiler'de 100 hektarlık bir alanı satın alarak, burada bir sosyal konut projesi ile çalışıyor.

Eren'in Anı ANKARA Eren'in Anı, Eren'in ölümünün 100. yıldönümünde düzenlenen etkinlikler. Eren'in Anı, Eren'in ölümünün 100. yıldönümünde düzenlenen etkinlikler.

Bakanlık Kurulu toplanıyor ANKARA, Bakanlık Kurulu, bugünkü toplantıda, Eren'in Anı, Eren'in ölümünün 100. yıldönümünde düzenlenen etkinlikler.

ANKARA, Bakanlık Kurulu, bugünkü toplantıda, Eren'in Anı, Eren'in ölümünün 100. yıldönümünde düzenlenen etkinlikler.

PTT'nin...

Atatürk Barajı'nda...
biçimde sürüyor...
telleri giriş ağzının
çalışmalar,
bitmek üzere...
tamamlanma-
tünelleri
Firat Nehri,
yatağını
geçici bir sü-
Firat Nehri-
817 kilometre
kapsayacak
oluşma-
asıl barajın
yatak değiştirme
başlayacak...
tünelleri" diye
çalışmalar
boşalacak ya-

tağı kurutmak... Yatağın kuru-
masından sonraki işlem ise, ki-
mi zaman azgın, kimi zaman
edali edalı akan Fırat'ı göğüsle-
yecek olan baraj duvarını
yapmak...

1981 yılında temeli atılıp, 10
yıllık bir inşaat programı ile 1991
yılında 1. ünitesinin devreye gir-
mesi planlanan Atatürk Barajı,
daha şimdiden çevreye, büyük
bir hareketliliği de birlikte getir-
miş...

Gulliver devler ülkesinde

Baraj inşaat bölgesinde gezer-

ken insan garip duygulara kapı-

lıyor... Çalışan canlılar dışında
göze çarpan hemen her şey dev
boyutlarda... 700 buhar beygiri
gücündeki (D-10) paletli dozerler,
85 tonluk kamyonlar vızır vızır
çalışırken, insan kendini ister
istememez, "Gulliver'in cüceleri"
gibi hissediyor... Daha sonra, in-
sanın doğaya egemen olmasının
hoşluğu kaplıyor içini...

Atatürk Barajı inşaatının baş-
lamasıyla birlikte gelen hareket-
lilik salt, dev boyutlu araç gereç-
lerde değil... 4 bin dolayında in-
sanın çalıştığı baraj bölgesinde
kendiliğinden değişik bir sosyal
yaşam da oluşmuş... Barajda ça-

lışan mühendisler, teknik perso-
nel ve işçilerin kullanacağı pre-
fabrik konutların yapımı harıl
harıl sürüyor...

Atatürk Barajı inşaatında
kontrolörlük görevini üstlenen
Devlet Su İşleri'nin, bölgede 500
personeli görev yapıyor. Yönetici,
mühendis, idari ve teknik
personel konumundaki DSİ çalı-
şanları için bugüne dek 56 pre-
fabrik lojman bitirilmiş, 130 ta-
nesi de bitirilmekte... Bu
arada, barajın asıl inşaatını üst-
lenen Ata İnşaat ile derivasyon
tünellerinin yapımını üstlenen
Doğuş İnşaat'ın da kendi perso-
neli için çok sayıda lojmanın ya-
pımı sürüyor...

Okul sorunu

Bütün bu gelişmeler, yörenin
geleneksel yerleşim anlayışının
dışında yeni bir yerleşme bölge-
sinin oluşmasına da yol açmış...
Barajda çalışanların, içinde tele-
vizyon ve video da bulunan bir
gazinoları, bir yüzme havuzları,
bir ilkokulları var. Önümüzde-
ki ders yılı için devreye girmesi
beklenen ortaokul binasının in-
şaatı ise bitmek üzere. Çalışanla-
rın lise çağındaki çocukları da
servis araçlarıyla 25 kilometre
uzaklıktaki Urfa'nın Bozova ilçesi-
ne götürülüp getiriliyor...

Baraj bölgesinde yapılan bir
başka çalışma da, ağaçlandırma
çalışması... DSİ ve Orman Genel
Müdürlüğü'nün finanse etti-
ği ağaçlandırma işleri, sular altı-
nda kalacak bölgenin çevresinde
yoğun biçimde sürdürülüyor...
Bugüne kadar çam türünden
1.5 milyon ağaç dikilmiş
bölgeye... Ağaçların büyüyüp,
baraj gölünün oluşmasından
sonraki görüntüyü düşlemek bile
güzel geliyor insana...

Maliyetler

Çevrenin, özellikle kırsal kesimdeki
"çağdışı" diye nitelene-
bilecek sosyal yaşamıyla taban
tabana zıt bir görüntü sunan bu
gelişmelerin, faturası da oldukça
yükü...

Ata İnşaat'ın 10 yıllık bir
programla tamamlamayı amaç-
ladığı Atatürk Barajı'nın ihale
bedeli 1983 fiyatlarıyla tam 102
milyar lira. Ancak bu fiyatlara
her yılki enflasyon oranına göre
eklemeler yapılacak. Söz geli-
mi 1983 fiyatlarıyla demirin fi-
yatı 50 lira. Bu fiyat 1985'te 75
lira olursa, aradaki 25 lira Ata
İnşaat'a ödenecek...

Barajın tamamlanmasıyla çevre-
de gerek ekonomik, gerek tek-
nolojik, gerekse sosyal açıdan
birçok değişikliklerin olacağı ke-
sin. Sulamadan sonra, 8.1 mil-
yar kilovatsaatlik elektrik ener-
jisi üretimi bile başlı başına bir
olay Türkiye için... 874 bin hek-
tarlık bir arazinin sulu tarım ya-
pabilme olanağına kavuşması da
işin cabası...

Bölgedeki çalışmalar, salt

Koop'un bir kuruluşu
ANKARA (UBA) — Eski
Kent-Kur Kastamonu, El
Kuşadası ve Van'da kurulu
planlanan toplu konut
proje çalışmalarını tamam
Kent-Kur, Elazığ Belediye
imzaladığı sözleşme gereğ
hektarlık bir alanda uy
nacak olan 5 bin konutlu
projesi ile ilgili çalışma
sonuçlandırıldı. Bu arada
Kur'un projesini hazırl
100 hektarlık alanda inşa
lecek olan konutların in
çinde bitirilmesi planl

Eren anıldı

ANKARA (a.a.) — Eski
tay Başkanlarından
Eren, ölümünün birinci y
nümünde dün kabri ba
düzenlenen törenle a
Eren'in Asri Mezarlık'ta
zarı başında düzenlenen t
de bir konuşma yapan Sa
Başkanı Servet Şamiloğlu
hit Eren'in kişiliği ve hiz
rini anlattı. Anma töre
Cahit Eren'in ailesi, yakı
çalışma arkadaşları ve Sa
mensupları katıldı.

Bakanlar Kurulu, Evren toplancak

ANKARA, (a.a.) — Bakan
Kurulu, bugün Cumhurbaş-
kanı Kenan Evren'in başkan-
lığında Başbakanlıkta toplan-
acak. Cumhurbaşkanlığı
Cumhurbaşkanı Evren'in
kanlık edeceği Bakanlar K
lu toplantısı saat 09.30'da
layacak. Toplantıda, Milli
venlik Kurulu'nun An
Artvin, Erzincan, Ordu,
ne ve İzmir illerinde sıkıy
timin 19 temmuzdan itib
kaldırılarak, yerine dört a
reyle olağanüstü hal uyge
masına ilişkin tavsiye kar
görüşülmesi bekleniyor.

PTT'nin acele posta servisi

ANKARA, (UBA) — PTT
nel Müdürlüğü 38 merke
daha acele posta servisini
gün hizmete sokuyor. PTT
nel Müdürlüğünden yap
açıklamaya göre, yarında
baren 38 merkezde daha
layacak acele posta ser
ağırlığı 2 kiloyu geçm
mektup, evrak ve benzerl
düzenli uçak seferleri bul
yerlere 2 günde, uçak sefer
lanmayan merkezlere de en
2 günde ulaştıracak.

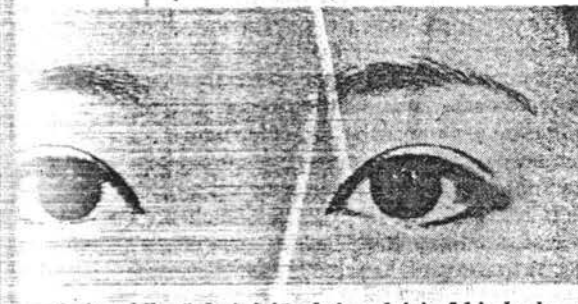
Meslek liselerinde İngilizce eğitim

BURSA, (a.a.) — Bursa
endüstri meslek liselerinde
bancılı dille eğitim yapıla
bildirildi. Uygulamaya, B
Atatürk Endüstri Meslek
si'nde başlanacak. Bursa
lisi Zekai Gümüşdiş, orga
sanayi bölgesinde kurulu b

Bıçağın ucunda

Estetik gerçekleştirildi. Yukarıdaki fotoğraflarda, estetik

Estetik gerçekleştirildi. Yukarıdaki fotoğraflarda, estetik

ve Ortadoğu tipi,
rakı. Kültür de-
lerlemeler sonu-
meliyatlarında öz-
na çıkmaya başla-
ameliyatı olmak
burunlarına yep-
verilmesi yerine,
düzeltilmesini ist-

Uzmanların ifadelerine göre,
güzelleşmek ve forma girmek
için estetik cerrahiye başvuranla-
rın çoğunluğu, sonucun
"İşlevsel" olmasına da özen gös-
teriyorlar. Örneğin vücudunda-
ki fazla yağların alınması için
cerraha başvuran kişilerin büyük
bir bölümü, güzellik kadar atletik
olmaya önem veriyorlar. At-

letik yapılı olmaya önem veren-
lerin başında 40 yaş grubundaki
işadamları ve yöneticiler geliyor.

Kadınlar arasında ise, bundan
önce olduğu gibi göğüs büyütme
ve küçültme ameliyatları hâlâ
çok yaygın. Geçen yıl ABD'de
gerçekleştirilen 500 bin dolayın-
daki estetik ameliyatından 100
binini göğüs büyütme ve küçültme
operasyonları oluşturuyordu.
Göğüs ameliyatları için yaklaşık
13 bin galon silikon kullanıldı.
Uzmanlar, vücutlarına yeni bir
form kazandırmak isteyenlerin
çoğununun, "vücut
teşhirinin" yaygın olduğu ABD'
nin batı ve güney kıyısında rağ-
bet gördüğünü söylüyorlar.

Newsweek Dergisi'nde yer alan
kapak yazısında, sağlık dışı
amaçlar için gerçekleştirilen es-
tetik ameliyatlarının ABD'den
sonra en yaygın olduğu ülke Ja-
ponya. Anglo Sakson görünümüne
bürünme modası Japon kadınla-
rını giderek etkisi altına alıyor.
Son bir yıl içinde, yalnızca baş-
kent Tokyo'da çekik gözlerin dü-
zeltilmesi için bıçak altına 5 bin
kadın yattı. Bu tür ameliyatlar,
özellikle yaz aylarında üniversi-
te mezunu genç kızların iş ara-
maya başladıkları dönemde yo-
ğunluk kazanıyor.

Bu tür estetik ameliyatlarının
Japonya'da artış göstermesinin
en önemli nedenlerinden biri de
maliyetinin "göreceli" olarak dü-
şük olması. Örneğin, çekik göz-
lerin düzeltilmesi yalnızca 800
dolar (yaklaşık 400 bin TL), çene-
nin yeniden forma sokulması ise
700 dolara (yaklaşık 350 bin TL)
mal oluyor. Ancak, ameliyat
olmak isteyen kişinin özel du-
rumuna göre fiyatlar zaman za-
man değişiyor.

ABD'deki fiyatlarda da belir-
li bir standart izlenmiyor. Ama
özellikle doktorların kendi rek-
lamlarını yapmasına izin veren
yasanın geçen yıl kabul edilme-
sinden sonra, doktorlar arasında
bu alanda rakabetin arttığı gö-

CERRAHİDE NEREYE GELİNDİ?

rahinin ilk uygulayıcıları Hindistan'ın en eski
biri olan Koomas'lardı. Koomas'lar, özellikle
sonucu burunları kesilen kadınlara yeni burun
kazanmışlardı.

plastik cerrahi büyük ilerlemeler kaydetti. Artık
nin yanı sıra, insan vücudundaki kaslar, yağlar ve
biçim veriyorlar. Plastik cerrahlar, artık bugün
leterek yeni deri bile üretebiliyorlar. Yeni deri
kullanılan zarf biçimindeki ve çeşitli ebatlardaki
ceden kişinin vücuduna enjekte ediliyor ve yaklaşık